

УДК 342.9

Довга І.О.¹, Купін А.П.²

¹ студ. групи Ю-319 НУ «Запорізька політехніка»,

² к.ю.н., доцент НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ

Накладення адміністративного стягнення – це важливий юридичний факт. З моменту його виникнення особа перебуває у стані притягнення до адміністративної відповідальності і повинна виконувати звернені до неї вимоги, які передбачені законодавцем.

Виходячи з цього, законодавець не лише ретельно виписує і фіксує види стягнень, а й встановлює правила їх накладення. Ці правила у вигляді матеріальних норм наведені у главі 4 КУпАП «Накладення адміністративного стягнення».

Загальні правила накладення стягнення, які містяться у ст. 33, є нормами-принципами і визначають першопочаткові засади щодо переведення особи у стан притягнення до адміністративної відповідальності.

По-перше, законодавець встановлює, що стягнення за адміністративні правопорушення накладаються у межах, які визначені чинним законодавством (КУпАП та інші закони України).

По-друге, вимагає при накладенні стягнень враховувати: а) характер вчиненого правопорушення; б) властивості особи порушника; в) ступінь його вини; г) майновий стан; д) обставини, що пом'якшують відповідальність; е) обставини, що обтяжують відповідальність.

Врахування характеру вчиненого правопорушення, властивостей особи порушника, ступеня його вини і майнового стану правозастосувач здійснює на підставі об'єктивно встановлених фактів, керуючись законом і правосвідомістю.

Обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність, конкретизовані законодавцем і зафіксовані у статтях 34 і 35 КУпАП. Вони підлягають обов'язковому з'ясуванню при розгляді справи про адміністративне правопорушення (ст. 280 КУпАП) і врахуванню при накладенні стягнення.

Кодексом України про адміністративні правопорушення врегульовано накладення стягнень при вчій'єнні кількох (двох або більше) проступків

однією й тією ж особою. У відповідній статті (ст. 36) розглянуто два випадки щодо таких ситуацій.

Особлива увага приділяється питанням щодо строків, які об'єктивують факт накладення адміністративного стягнення.

По-перше, законодавець встановлює порядок обчислення строків (ст. 37). Обчислення строків здійснюється залежно від виду стягнення. Строк адміністративного арешту обчислюється добами, виправних робіт - місяцями або днями, позбавлення спеціального права - роками, місяцями або днями.

По-друге, встановлюються строки накладення адміністративного стягнення (ст. 38). За загальним правилом, воно може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при правопорушенні, що триває, - через два місяці з дня його виявлення. Виключенням з цього правила є випадки, коли склад адміністративного проступку виявлено в разі відмови в порушенні кримінальної справи або закриття кримінальної справи. За таких обставин адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через місяць з дня прийняття відповідного рішення.

По-третє, законодавець визначає строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню (ст. 39). Таким строком є один рік з дня закінчення виконання стягнення.

Остання стаття цієї глави (ст. 40) регламентує покладення обов'язку відшкодувати заподіяну майнову шкоду. Питання про відшкодування вирішується одночасно з накладенням адміністративного стягнення. Право на такі рішення мають: адміністративна комісія; виконавчий орган сільської, селищної, міської ради; суддя районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду.

Адміністративна комісія і виконавчий орган відповідної ради мають право прийняти рішення про відшкодування лише у разі, коли сума шкоди не перевищує двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Суддя - незалежно від розміру шкоди, крім випадків, коли шкоду заподіяно неповнолітнім.

Коли шкоду заподіяно неповнолітнім, який досяг шістнадцяти років і має самостійний заробіток, а сума шкоди не перевищує одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян, суддя має право покласти на неповнолітнього відшкодування заподіяної шкоди або зобов'язати своєю працею усунути її.

В інших випадках питання про відшкодування майнової шкоди, заподіяної адміністративним правопорушенням, вирішується в порядку цивільного судочинства.